

Hjemmesider

Biblioteker og medier

- [Biblus](#)
- [Mediateket](#)
- [Nota](#)

Institutioner og organisationer

- [Danske Tale- Høre- og Synsinstitutioner \(DTHS\)](#)
- [Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet \(DUKH\)](#)
- Dansk Blindesamfunds [rådgivning til hundefører](#)
- [Brugernes FørerhundeOrdning](#)
- [Instituttet for Blinde og Svagsynede \(IBOS\)](#)
- Borger.dk's [ledsagerordning](#)
- [Parasport Danmark](#)
- Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) side om [ydelse](#)
- [Styrelsen for Undervisning og Kvalitet](#)
- [Børne- og Undervisningsministeriet \(UVM\)](#)
- Social- og Boligstyrelsen's [udgivelser om synshandicap](#)
- [Synscenter Refsnæs](#)
- [Ældresagen](#)
- Apoteket: [Hold øje med synet og opdag øjensygdom i tide](#)
- Eve Care Danmark: [Øjenleksikon](#)
- [Nedsat Syn](#)
- [Råd Om Nedsat Syn](#)
- [Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd \(VIVE\)](#)

Hjælpemidler og udstyr

- Social- og Boligstyrelsens [Hjælpemiddelsbasen](#)
- [Ambutech](#)
- [Butik KIK – Hjælpemidler til synshandicappede](#)
- [Comde Derenda](#)
- [Livet Som Senior](#)
- [Lea Test](#)
- [Cbart - Kunstnerartikler](#)
- [Legeakademiet - legetøj](#)

- [Panduro](#)
- [MEDshop - lægeartikler](#)
- [MedicVision](#)
- [Mi Mundo Visual Mi Mundo Visual](#)
- [MyEyes - Synshjælpemidler til blinde og svagtseende](#)
- [On Sight Vision](#)
- Pen Store: [Daylight Tricolor Lamp](#)
- [Seniorland - hjælpemidler til ældre](#)
- [Seniorshop - hjælpemidler til ældre](#)
- [Stetoskop - medicinsk udstyr til sundhedssektoren](#)
- [Synsnerven - hjælpemidler til blinde og svagtseende](#)
- [Whitecane - medicinsk udstyr til svagtseende](#)
- [Worldwide Vision](#)
- [Instrulog – Syns- og læsehjælpemidler til ordblinde, blinde og svagsynede](#)
- [ITECH - Synshjælpemidler](#)
- [LVI - Synshjælpemidler](#)
- [Lys og Lup](#)
- [TopVision - Synshjælpemidler](#)

Foreninger

- [Blinde og Svagsynedes Idrætsforening \(BSI\)](#)
- [Center for Døve \(CFD\)](#)
- [Dansk Blindesamfunds Ungdom \(DBSU\)](#)
- [Dansk Blindesamfund \(DBS\) - Landsforening af blinde og svagsynede](#)
 - Medlem: En synsrest på 6/60, 10%, 0,1
 - Aktivitetsmedlem kan ikke deltage i valghandlinger på kredsgeneralforsamlinger eller på landsmødet. En synsrest på op til 6/18, 33%, 0,3 - Konsulentordning, Synslinjen, psykologbistand, sagsbehandler
- [Døvblinde Danmark](#)
- [Landsforeningen af forældre til blinde og svagsynende \(IFBS\)](#)

OBS! Der findes foreninger for de enkelte øjensygdomme.

Institutioner med viden om svagsynet og blinde

Børn og unge

- Synscenter Refsnæs:

[Kurser for fagprofessionelle, pædagoger, lærere, andet personale og forældre](#)

[Arrangementer](#)

[Efterskolen](#)

Botilbud til unge og voksne

- [Blindecenteret Bredegaard](#)
- [Instituttet for Blinde og Svagsynede \(IBOS\)](#)
- [Solvæn](#)

Uddannelse

Synspædagogik og syns(re)habilitering PD modul: - Synspædagogik og syns(re)habilitering,

PD | UddannelsesGuiden (ug.dk)

- Modul 1: Synsnedsættelse og blindhed - udredning
- Modul 2: Synsnedsættelse og blindhed - læring, rehabilitering og udvikling
- Modul 3: O og M - orientering og mobility. At kunne færdes i det fysiske miljø med synsnedsættelse eller blindhed
- Modul 4: ADL - almindelig daglig levevis. At kunne klare sig i hverdagslivet med synsnedsættelse eller blindhed
- Modul 5: Erhvervet hjerneskade og synsnedsættelse, unge og voksne □ Modul 6: Du afslutter uddannelsen med et afgangprojekt

Netværksgrupper for synskonsulenter

Refsnæs – børn og unge

- Blinde småbørn

- 0-6 år
- Børn og unge med udviklingsforstyrrelse
- Skolekonsulenter

IBOS - voksne

- 2 dages netværksmøde i november
- Syn og hjerne
- Lys
- Mobility
- ADL
- IKT
- N-Lited
- CVI

Tjek DHTS's hjemmeside (Intranet | Intra DTHS) for særlige netværksgrupper.

Kompenserende programmer til mobile enheder

Forstørrelsesprogrammer og skærmoplæser

- Dolphin
- Jaws
- Microsoft Edge - forenklet læser, forstørrelse, læsepræferencer
- Pixie Reader - ændring af teksttype, forstørrelse og oplæsning
- SuperNova
- Zoomtext

Skrive-, stave- og oplæsningsprogrammer

- AppWriter
- Indtaling af ord i Google Chrome
- [IntroWords](#)

Anvendelse af tablet og smartphone

- App's med OCR behandling f.eks. Seeing AI eller Lookout til OCR behandling af tekst

- Goodnotes
- Google Lens
- Kamera - f.eks. tag et billede af tekst på tavlen, dernæst gem eller overfør billedet til mappe eller dokument
- Maneno
- Ole Violin
- Prizmo
- Skriv hurtigt
- Super Sense
- Tilgængelighed på enhederne
- Type faster
- Voice Dream Reader – PDF fil
- Voice Over
- "Find It"

Indbygget tilgængelighed på PC

- Under indstillinger – øget tilgængelighed
- Nattelys
- Skærm: Gør teksten større, Gør alt større
- Musemarkør: Ændre størrelse og farve på musemarkør
- Tekstmarkør: Ændre størrelse på tekstmarkørindikator
- Forstørrelse: Aktivering/Windowstast & +, - indstille gerne zoom interval på 25%.
Oplæsningsfunktionen under forstørrelse kan anvendes.
- Farveforbedring: Inventer farver (Ctrl + alt + i) virker kun, hvis zoomfunktionen er slået til.

Kompenserende hjælpemidler i uddannelse og job

Hjælpemidler

- Afstandskamera
- A3 forstørrelse
- CCTV
- Computer med skærm over str. 15"
- Diktafon/diktering
- Ekstern skærm på fx 27"

- Elektronisk lup
- Framegrabber
- Synscenter Refsnæs's kontantbog [Godt set!](#)
- Gul vest til voksne
- Høreboffer
- Håndholdt lup
- Kikkert
- Markeringstape – anvendes inde og ude
- Mobilitystok
- Punktbelysning f.eks. Tricolor
- Punktapparat
- Rumbelysning
- Scanner
- Svagsynslineal
- Svagsynspapir
- Svagsynstastatur
- Synstolkning
- Tablet (pro)
- Taktile markering
- Tandemcykel
- Tastaturark
- Tydelige tuscher – bestemte farver

Kompenserende undervisningsmaterialer

- 3D print
- Forskellige blyanter/tusch
- Forskellige papirtyper
- Læsefolie
- Læseramme
- Materiale i A3
- Skrivebar e-bog
- Stort tryk fra Refsnæs
- Taktile materialer
- Undervisningsmaterialer lavet på punkt eller uden synsmæssige forstyrrelser f.eks.
crowding
- Web layout

Kompenserende undervisningsstrategier

- Energiforvaltning
- Generelle pædagogiske og didaktiske overvejelser
- Gruppearbejde
- Lektier: Giv klare retningslinjer om mængde og type af lektier samt hjælp til at forstå og planlægge dem.
- Giv mulighed for at få adgang til undervisningsmaterialer før deres kammerater.
- Placering i lokaler
- Synstolkning i dagligdagen: Støtte til f.eks. at identificere hvem der er til stede, og hvor ting er placeret.
- Visuel oprydning
- Visuelle pauser

Støttemuligheder ved prøver og eksamener

- Anvendelse af kompenserende hjælpemidler
- Forlænget tid
- Pauser - afbrydelser af tiden inden for 24 timer
- Sekretærhjælp
- Sidde i "synsoptimalt" lokale f.eks. korrekt og optimal belysning

Genvejstaster til SuperNova

- Start SuperNova: V. CTRL + V. SHIFT + S
- Deaktiver/aktiver forstørrelse af vinduet: V. CTRL + NUM Enter (anvendes til at skabe et overblik)
- Start "læs herfra" (tastatur): NUM Plus (starter fra markør)

- Start "læs herfra" (med mus): Midterste knap på mus
- Tale til/fra: V. CTRL + 0
- Stop tale midlertidigt: CTRL
- Større forstørrelse (uden mus): V. CTRL + NUM Plus
- Større forstørrelse (med mus): V. CTRL + scroll op på mus
- Mindre forstørrelse (uden mus): V. CTRL + NUM Minus
- Mindre forstørrelse (med mus): V. CTRL + scroll ned på mus
- Højere volumen: V. CTRL + Plus
- Mindske volumen: V. ALT + Plus
- Hurtigere talehastighed: V. CTRL + V. SHIFT + Plus

- Langsommere talehastighed: V. CTRL + V. ALT + Plus
- Start OCR scanning (fx pdf-filer): CAPS LOCK + O
- Start Dok læser: CAPS LOCK + NUM Plus
- Kontrastfarver til/fra: V. CTRL + NUM 0
- Linjevisning: V. CTRL + NUM 2
- Skift mellem sprog: V. CTRL + punktum
- Udglatning af bogstaver: V. CTRL + NUM 8
- Åbn SuperNova brugerflade: V. CTRL + Mellemrum
- Åbn SuperNova pop-up menu: CAPS LOCK + Mellemrum

Navigering på hjemmesider med Dolphin markør

- Slå Dolphin markør til/fra: Numerisk minus
- Navigering på hjemmesider: Pil op/pil ned
- Hop til næste overskrift: H
- Hop til forrige overskrift: SHIFT + H
- Hop til næste link: K
- Hop til forrige link: SHIFT + K
- Objekt finder – Links: CAPS LOCK + 1
- Objekt finder – Overskrift: CAPS LOCK + 2
- Rulle over skærm: H. CTRL + piletaster
- Slip genvejstast igennem: V. CTRL + 7

Lovgivning

Støttemuligheder i forhold til lovgivning

Vuggestue- og børnehavebørn (0 til 6 år)

- Dagtilbudsloven: Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge: [Dagtilbudsloven.](#)
- LSS (Lov om Social Service) – se nedenfor.

Folke- og specialskoleelever (0. til 10. klasse)

- Folkeskoleloven § 3: Folkeskoleloven § 3 (www.danskelove.dk)
§ 3 stk. 2: Børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk

bistand i specialklasser og specialskoler. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt jf.

- Folkeskoleloven § 3 a: Børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, skal tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen. Folkeskoleloven § 3 a (www.danskelove.dk)
- Folkeskoleloven § 5: Indholdet i undervisningen vælges og tilrettelægges, så det giver eleverne mulighed for faglig fordybelse, overblik og oplevelse af sammenhænge. Undervisningen skal give eleverne mulighed for at tilegne sig de enkelte fags erkendelses- og arbejdsformer. I vekselvirkning hermed skal eleverne have mulighed for at anvende og udbygge de tilegnede kundskaber og færdigheder gennem undervisningen i tværgående emner og problemstillinger. Folkeskoleloven § 5 (www.danskelove.dk)
- Folkeskolen § 20 a: Eleven kan i fortsættelse af undervisningen efter denne lov anvende et it-hjælpemiddel, der er tilbudt eleven efter § 3, stk. 2, § 3 a eller § 3 b, ved fortsat skolegang eller uddannelse på den nye uddannelsesinstitution, indtil der på den nye skole eller nye uddannelse ydes tilbud om den fornødne støtte i form af tilbud om hjælpemidler efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende skoleform eller uddannelse.

Regler om inklusion - Personlig støtte og tekniske hjælpemidler

- Elever, der har praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen, skal have personlig assistance til at følge undervisningen. Eleverne skal have de nødvendige undervisningsmidler og tekniske hjælpemidler stillet gratis til rådighed, så de kan bruge dem i både skolen og fritiden. Skolen skal sørge for, at den enkelte elev bliver instrueret i at bruge hjælpemidlet og for eksempel får downloadet software til it-rygsække. UVM: Regler om inklusion | Børne- og Undervisningsministeriet (uvm.dk)

Regler for specialundervisning | Børne- og Undervisningsministeriet
(uvm.dk)

Privat- og friskole (0. til 10. klasse)

Retningslinjer: Om SPS på friskoler og privatskoler - SPS (spsu.dk)

Barnets lov

- Barnets lov - Social-, Bolig- og Ældreministeriet (sm.dk)
- Mod de 18 år – begynder fra 16 års alderen
- Erstatte noget af LSS ift. børn og unge
- **Særlig støtte og hjælp:** Formålet med at yde hjælp og støtte efter barnets lov er at sikre, at børn og unge med behov for støtte kan opnå de samme muligheder for omsorg, læring, personlig udvikling, trivsel, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.
- **Rådgivning og vejledning:** § 81 Rådgivning, vejledning, undersøgelse og behandling
§ 81. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier. Stk. 2.
Kommunalbestyrelsen skal tilbyde rådgivning om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt instruktion i brugen heraf, jf. § 90, stk. 1, nr. 4 og 5. Stk. 3. Rådgivningen efter stk. 1 og 2 kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med rådgivningen være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning, jf. § 80, stk. 3. Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Vejledningen skal tilbydes, inden for 3 måneder efter at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at funktionsnedsættelsen er konstateret.
Stk. 5. Social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om familievejlederordningen, jf. stk. 4. eLov - Barnets lov § 81
- **Ledsagerordning:** § 89

LSS (Lov om Social Service)

- **Service-loven §10:** Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning. Formålet med rådgivningen er at forebygge sociale problemer og at hjælpe borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder.... **Stk. 4.** Kommunalbestyrelsen skal tilbyde rådgivning om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt instruktion i brugen heraf. Opgaven kan varetages i samarbejde med andre kommuner. Service-loven § 10 (danske-love.dk)
- **Service-loven § 13:** VISO/Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation i Social- og Boligstyrelsen bistår kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager: Service-loven § 13 (danske-love.dk)
- **Service-loven § 46:** Formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende... Service-loven § 46 (danske-love.dk)
- **Service-loven § 97:** Ledsagerordning Service-loven § 97 (danske-love.dk)
- **Service-loven § 112:** Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet: Service-loven § 112 (danske-love.dk)

Kommunal ungeindsats

- Formålet er at forenkle og styrke indsatsen over for de unge, der ikke tager den direkte vej efter grundskolen.
- Den unge og den unges forældre skal møde kommunen som én samlet instans på tværs af kommunale opgaver.
- En sammenhængende kommunal ungeindsats (kl.dk)

Familie fokus

- FamilieFOKUS - Specialområde Kommunikation og Undervisning (rm.dk)

STU (Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse):

- Treårigt uddannelsesstilbud for unge mellem 16 - 25 år med særlige behov
- STU-loven (retsinformation.dk)
- STU lokalt, Synscenter Refsnæs (STU - Synscenter Refsnæs (synref.dk)) eller IBOS (STU-IBOS – Institutet for Blinde og Svagsynede)

SPS (Special pædagogisk støtte):

- Forside - SPS (spsu.dk)
- Ungdomsuddannelse og videregående uddannelse: SPS i samarbejde med den pågældende skole og SPS vejleder på IBOS. Uddannelsesstilbud – Institutet for Blinde og Svagsynede (ibos.dk)
- Fx Studiestøttetimer, støttepersoner, sekretærhjælp, hjælpemidler, forlænget tid

I job, Jobsøgende og nedsat arbejdstid:

- Bekendtgørelse af lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v.: Bekendtgørelse af lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v. (retsinformation.dk)
- Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB): Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (retsinformation.dk)